

Comisia politică externă și integrare europeană

RAPORT

la proiectul de lege pentru denunțarea de către Republica Moldova a Statutului Institutului Unificat de Cercetări Nucleare

(nr.283 din 07.08.2023)

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul art.27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Denunțarea *Statutului Institutului Unificat de Cercetări Nucleare* se operează în temeiul Convenției de la Viena privind dreptul tratatelor și al Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

De asemenea, potrivit art.7 din Statut, orice stat se poate retrage din calitatea sa de membru al Institutului, dar nu mai devreme de trei ani de la acceptarea sa ca stat membru. De asemenea, articolul menționat stabilește că retragerea oricărui membru din Institut nu afectează obligațiile sale financiare pentru anul în care acesta se retrage din Institut.

Statutul, semnat de reprezentanții împuterniciți ai guvernelor statelor membre ale Institutului Unificat de Cercetări Nucleare (IUCN) la 23 iunie 1992, este un tratat interguvernamental, conform prevederilor Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Scopul principal al Institutului este asigurarea desfășurării cercetărilor teoretice și experimentale în domeniul fizicii nucleare de către oamenii de știință ai statelor membre. Fiecare stat membru al Institutului aduce contribuții financiare anuale pentru întreținerea Institutului și pentru construcția noilor facilități de cercetare științifică și participă la întreținerea materială a Institutului.

Cotizația Republicii Moldova pentru anul 2023 a constituit 202,4 mii dolari, iar conform deciziei luate la ședința Consiliului statelor membre ale IUCN din noiembrie 2022, cotizațiile urmează să crească cu cel puțin 5 % anual începând cu anul 2024.

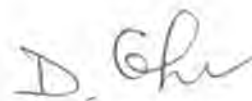
Colaborarea institutelor de cercetare din Republica Moldova cu UICN era tradițional bazată pe activitatea laboratoarelor de fizică teoretică de la Institutul de Fizică Aplicată, care se axau pe cercetări în domeniul fizicii nucleare, fizicii particulelor elementare și fizicii stării condensate. Actualmente, laboratoarele de la Institutul de Fizică Aplicată nu mai există, respectiv, și-au sistat activitatea și grupurile de cercetători.

Numărul de cercetători delegați pentru efectuarea lucrărilor la IUCN s-a diminuat treptat după cum urmează: 7 cercetători și 3 studenți în anul 2019, 5 cercetători în anul 2020, 4 cercetători în anul 2021, 4 cercetători în anul 2022 și 3 cercetători în anul 2023.

Este de menționat că Ucraina, Cehia și Polonia au ieșit din componența IUCN de la 1 ianuarie 2023. Slovacia și-a suspendat drepturile, privilegiile și obligațiunile față de IUCN, iar Bulgaria și România și-au suspendat participarea la lucrările Comitetului reprezentanților plenipotențari ai guvernelor statelor membre și ale Comitetului financiar al IUCN.

Acțiunea de denunțare a Statutului nu contravine legislației naționale, nu afectează drepturile și obligațiile asumate de Republica Moldova în conformitate cu alte instrumente internaționale la care statul nostru este parte, nu va aduce consecințe financiar-economice și politice pe plan intern, regional și multilateral.

În contextul celor expuse, în temeiul art.27 și art.56 din Regulamentul Parlamentului, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului a adopta ***proiectul de lege nr.283 din 07.08.2023 pentru denunțarea de către Republica Moldova a Statutului Institutului Unificat de Cercetări Nucleare*** în prima și a doua lectură.

Doina GHERMAN

Președinta Comisiei

Ex: Victoria Parfentiev

Tel: 022 820 561